

РЕШЕНИЕ

№ 2461

гр. София, 14.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в публично заседание на 17.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **7270** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на П. М. Г. срещу Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата му с вх. № 1021-21-857/21.06.2021 г. и е потвърдено Разпореждане № РВ-3-21-00926767/02.06.2021 г.

В жалбата се поддържа, че оспореното решение е незаконосъобразно, поради неправилно приложение на материалния закон. Неправилно било прието, че изплатеното на жалбоподателя обезщетение за временна неработоспособност е получено в противоречие с нормата на чл. 46, ал. 3 КСО и поради това подлежало на възстановяване. Поддържа се, че има сключени трудови договори с [фирма] и [фирма]. За периода на временна неработоспособност 09.02.2016 г. до 19.02.2016 г. е бил издаден болничен лист Е., с режим на лечение „домашен-амбулаторен“, който е представен в [фирма] и осигурителят го е представил в НОИ. Твърди се, че жалбоподателят не е знаел, че трябва да представи втори екземпляр от болничния лист и на другия работодател, като през периода не е полагал труд. Поддържа се, че непредставянето на болничния лист на втория работодател не обуславяло недобросъвестност на осигуреното лице при получаване на осигурителното плащане. В съдебно заседание жалбоподателят е представляван от адв. З., която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Излага допълнителни доводи в депозирано

писмено становище.

Отвeтникът – Директор на ТП на НОИ С.-град, представляван от юрк. Б., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Представя писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че за жалбоподателя е било представено Удостоверение приложение №9 към чл. 8, ал. 1 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО) от осигурителя [фирма], по болничен лист № Е. за периода 09.02.2016 г. до 19.02.2016 г. вкл.

В данните, подадени от осигурителя по реда на чл. 5, ал. 4 КСО за м. февруари 2016 г. са били отразени 12 отработени дни, 3 дни с възнаграждение по реда на чл. 40, ал. 5 КСО и 6 дни с право на парично обезщетение по реда на чл. 40, ал. 1 КСО.

След изплащане на паричното обезщетение по болничния лист Е. по реда на чл. 5, ал. 4 КСО за жалбоподателя са били подадени данни и от осигурителя [фирма], в качеството му на управител с вписани за м. февруари 2016 г. – 21 работни дни с осигурителни вноски, без дни във временна неработоспособност.

При проверка в електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им било установено, че на П. М. Г. за периода 09.02.2015 г. до 19.02.2016 г., е издаден единствено болничен лист Е..

Не е спорно и че от 01.09.2014 г. жалбоподателят е бил вписан като едноличен собственик и управител на [фирма].

С Разпореждане № РВ-3-21-00926767/02.06.2021 г., подписано за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град, е разпоредено на жалбоподателя да възстанови недобросъвестно полученото парично обезщетение поради общо заболяване за периода от 09.02.2016 г. до 19.02.2016 г. в размер на 627,62 лв., от които 413,44 лв. главница и 214,18 лв. лихва.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТП на НОИ С.-град, който с Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. е отхвърлил жалбата срещу него и го е потвърдил.

При така установената фактическа обстановка, Съдът намира жалбата на П. М. Г. срещу Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град за основателна, поради следното:

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК Съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ КСО разпорежданията за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното процесното Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град е издадено в рамките на неговата материална, териториална и времева компетентност.

Решението е издадено в противоречие с материалния закон и при липса на мотиви.

Както беше посочено, между страните не е спорно, че към датата на временната

неработоспособност жалбоподателят е бил вписан като едноличен собственик и управител на [фирма].

Съгласно чл. 4, ал. 1, т. 7 КСО задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица са управителите и прокуристите на търговски дружества.

В качеството си на управител на [фирма] жалбоподателят П. Г. е подлежал на задължително осигуряване общо заболяване и майчинство.

Не е спорно и че за периода на временната неработоспособност от този осигурител са изпращани данни по реда на чл. 5, ал. 4 КСО, съгласно които за м. февруари 2016 г. са посочени 21 работни дни с осигурителни вноски.

В случая от подадените от [фирма] данни се установява, че за м. февруари жалбоподателят не е представил болничен лист при втория си работодател, както и че такъв не е бил издаван, в нарушение на чл. 8, ал. 1 от Наредбата за медицинската експертиза на осигурените лица, съгласно която на осигурените лица, които работят при повече от един работодател се издава повече от един екземпляр на болничния лист за представяне при всеки от тях. В графа „бележки“ се посочва броя на работодателите или осигурителите, за които е издаден болничния лист.

За да постанови оспореното решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. административния орган се е позовал на разпоредбата на чл. 46, ал. 3 КСО. Съгласно чл. 46, ал. 3 КСО парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване и майчинство през периодите, за които са издадени актове от здравните органи. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО предвижда, че задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица са работниците и служителите, наети на работа за повече от пет работни дни, или 40 часа през един календарен месец, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране. Предвид чл. 10, ал. 1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. В същия смисъл е определението по § 1, т. 3 ДР КСО, според което "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. От анализа на тази законова разпоредба следва, че наличието на сключен трудов договор не е самостоятелно основание за осигуряването на физическото лице по чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО, ако същото не осъществява трудова дейност в изпълнение на този договор. Начисляването и/или изплащането на трудово възнаграждение, както и подаването на данни по чл. 5, ал. 4 КСО от осигурителя също не представлява самостоятелно основание за задължително социално осигуряване, ако лицето не е осъществявало трудова дейност през този период. Именно упражняването на трудова дейност, за която лицето подлежи на задължително социално осигуряване, е предвиденият от чл. 46, ал. 3 от КСО юридически факт, изключващ правото на парично обезщетение за временна неработоспособност.

Административният орган при издаването както на разпореждането, така и на решението на горестоящия орган, се е задоволил единствено с установения факт на начисляване на трудово възнаграждение, без да изследва правнорелевантното

обстоятелство, дали осигуреното лице действително е упражнявало трудова дейност в процесния период. Изводът, че лицето упражнява дейност по трудов договор е направен единствено въз основа на самия трудов договор и на данните по чл. 5, ал. 4 КСО за периода. Въпреки че осигуреното лице не е задължено да доказва отрицателния за него факт, че не е упражнявало трудова дейност, през периода, за който са му издадени болнични листи за временна неработоспособност, от административния орган по никакъв начин не е доказано и обратното, а именно, че лицето е извършвало трудова дейност през посочения период. Според съда не може да се приеме презумптивно, че трудова дейност е осъществявана, само въз основата на данните по чл. 5, ал. 4 КСО. Както вече се отбеляза, основание за задължително осигуряване е не плащането или начисляването на трудово възнаграждение, а осъществяването на трудова дейност, което твърдение в административния акт почива на предположения, съдът намира за недоказано.

На следващо място, в оспореното решение е посочено, че за периода на временна неработоспособност Г. е нарушил режима определен от здравните органи по издадения болничен лист. Не е доказано и наличието на основание за неизплащане на обезщетението, например предвиденото в чл. 46, ал. 1, т. 2 от КСО, според който парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплащана на осигурени лица, които нарушават режима, определен от здравните органи. Такива нарушения не са констатирани, макар ако жалбоподателят беше извършвал трудова дейност, то тази хипотеза би била налице, тъй като според болничния лист с режимът е домашно – амбулаторен. В решението на директора на ТП на НОИ - С. град изобщо не са изложени фактически основания, поради които се приема, че е налице посочената хипотеза.

Правното основание за издаване на разпореждане № РВ-3-21-00926767/02.06.2021 г. е чл. 114, ал. 1 и, ал. 3 КСО. Съгласно посочената норма със издаване на разпореждане недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113 КСО. Според анализа на тази разпоредба е необходимо да са налице кумулативно две предпоставки: плащането да е неоснователно и сумите да са получени недобросъвестно от лицето. По отношение на първата предпоставка, доводите на съда са изложени по-горе във връзка с преценката за приложимост на разпоредбата на чл. 46, ал. 3 от КСО, с която органът е мотивирал неоснователността на обезщетението. Въпреки доказателствената тежест, нито в хода на административното производство, нито в хода на съдебното дирене, административният орган не е представил доказателства в подкрепа на изводите си, че оспорващата е осъществявала трудова дейност през периода, за който са издадени актове от здравните органи за отпуск за временна неработоспособност.

Съдът намира, че по отношение на втората предпоставка също липсват категорични доказателства, а именно недобросъвестно получени суми от Г.. В действащото позитивно осигурително право липсва легална дефиниция на понятието "недобросъвестност" при получаване на осигурителни плащания, но съдебната практика е установила тълкуване в смисъл на получаване на осигурително плащане от лицето, въпреки знанието от негова страна на факти и обстоятелства, които представляват пречка за получаване на това обезщетение, както и невярно деклариране на релевантни факти и обстоятелства - в т.см. Решение № 9430/07.07.2014 г. на ВАС по адм. д. № 3378/2014 г., VI о.; Решение №

16226/28.11.2019 г. на ВАС по адм. д. № 101/2019 г., VI о. и др./ . Не се доказва, нито в хода на административното производство, нито в хода на съдебното производство, че Г. е имал съзнанието и субективното убеждение, че не му се дължи обезщетение за временна неработоспособност. Доводи за недобросъвестност на жалбоподателя в оспореното решение изобщо липсват. Изрично в тази насока чл. 114, ал. 2 от КСО въвежда правилото, че добросъвестно получените суми по осигурителни плащания не подлежат на връщане от осигурените лица, с изключение на определени от закона случаи, в които възстановяването им е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение.

В процесното решение административният орган е цитирал относимите правни норми и бланкетно е заключил, че разпореждането е законосъобразно, без да изложи каквито и да било мотиви или да направи анализ на установените фактически обстоятелства относно определената недобросъвестност.

С оглед на гореизложеното, оспорените в настоящото производство административни актове са постановени при неизяснени фактически обстоятелства в нарушение на разпоредбата на чл. 35 АПК, задължаваща административния орган да изясни всички факти и обстоятелства от значение за случая и след като обсъди обясненията и възраженията на страните едва след това да пристъпи към издаване на административния акт. Това в случая не е сторено, поради което в хода на производството остана недоказано дали в случая за посочения период е налице хипотезата на чл. 46, ал. 3 КСО, съгласно която парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване през периода, за който е издаден акт от здравните органи, поради което обжалваното Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г., издадено от директора на ТП на НОИ-С. град, с което е потвърдено разпореждане № РВ-3-21-00926767/02.06.2021 г., като незаконсъобразно следва да се отмени.

Разноски от страна на жалбоподателя не са претендирани, поради което и съдът не присъжда такива.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и ал. 2, Съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-674/05.07.2021 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата му с вх. № 1021-21-857/21.06.2021 г. на П. М. Г. и е потвърдено Разпореждане № РВ-3-21-00926767/02.06.2021 г., подписано за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: